

**M.A. Examination 2018**  
**Semester-III**  
**Sanskrit**  
**Course : X (Philosophy Group)**  
**(Nyāya-Vaiśeṣika)**

**Time : 3 Hours**

**Full Marks : 40**

Questions are of value as indicated in the margin

षष्ठमविहाय यथेष्टं चतुरः प्रश्नानुत्तरयत ।

10×4=40

न्यूनतया कस्याप्येकस्योत्तरं देवभाषया लिखत ।

1. (क) विश्वनाथोक्तदिशा ईश्वरानुमानं निपुणमुपस्थापयत ।
- (ख) समवायस्य प्रत्यक्षे सन्निकर्षं व्याख्याय तस्य प्रत्यक्षाप्रत्यक्षयोर्न्यायवैशेषिकमतमालोच्यताम् ।
- (ग) बौद्धमतं निरस्यात्मनः स्वरूपं न्यायमते प्रतिपादयत ।
- (घ) 'पारिमाण्डल्यभिन्नाना कारणत्वमुदाहृतम्' इति कारिकांशं विश्वनाथोक्तदिशा व्याख्यात ।
- (ङ) विशदं व्याख्यायताम्— 'तत्रासन्नं जनकं द्वितीयम्' ।
- (च) पूर्वपक्षनिरासपूर्वकं न्यायमते परामर्शस्वरूपं प्रतिपादयत ।

अथवा

सिद्धान्तव्याप्तेरुत्थापनबीजं प्रतिपाद्य तत्स्वरूपं सामान्यतो विवृणुत ।

—————